

Tips over stalklimaat en stalinrichting

Augustus 2023:

Stress in wachtruimte.

Het is ideaal wanneer een wachtruimte royaal capaciteit heeft om koeien op te vangen die in ca. een uur gemolken kunnen worden.

Dus ca. 8 of meer per robot.

Maar het is waardeloos als je als koe een uur (of langer...) in de wachtruimte staat!

Dit gebeurt vaakst met koeien die bangig zijn, nieuw, pas gekalfd, of ergens last van hebben of het niet prettig in de robot vinden.

Zorg er voor dat vooral deze koeien zo kort mogelijk in de wachtruimte zijn.

Stress voor het melken mag nooit lang duren, dat zijn slechte ervaringen en zal de volgende keer de koe ervan weerhouden om vlot te komen en door te lopen.

April 2022:

Zwerfstromen en Aardstralen.

Zwerfstromen zijn elektrische stromen die een andere weg nemen dan de gewenste stroomkring.

De schade van zwerfstromen bij gelijkstroom (bijvoorbeeld in Nederland en België) is ca. honderd maal zo groot als die van zwerfstromen bij gebruik van wisselstroom.

De verklaring moet worden gezocht in de wet van Lenz, die ervoor zorgt dat geleidende lussen zo klein mogelijk worden gehouden. Met andere woorden: de retourstroom loopt altijd

dicht bij de bijbehorende voedende stroom en levert spanning op voor de omgeving.

(Wikipedia) Denk ook aan opgerolde, te lange dus, stroomkabels.

Wanneer zwerfstroom niet de gewenste weg kan nemen neemt ze de koe als weg naar de aarde.

Dat vindt een koe niet prettig... Ze zal de plek waar ze dat ervaart vermijden en niet graag naar die plek terug komen.

Zwerfstroom kan op alle metalen voorkomen, dus ook de melkrobots, krachtvoerboxen, drinkbakken maar ook bijvoorbeeld op de (voer) hekken in de stal.

Het kan komen door onvoldoende aarding, soms omdat bepaalde (onder)delen onvoldoende geaard zijn of onvoldoende gekoppeld zijn, dus spanningsverschillen, aan wel goed geaarde delen.

Vaak helpt dan beter koppelen of een (veel) grotere of diepere aardpen plaatsen.

Maar geen goede aarding kan ook veroorzaakt worden door beschadiging van stroomkabels bijvoorbeeld door slijtage, ouderdom, overbelasting, of muizen?

Of door schade aan elektrische apparatuur.

Wanneer het probleem is opgelost zal de koe eerst weer moeten ervaren dat de plek weer "schoon" is. Dat kan duren, maar een koe is wel een kuddedier dus als een paar koeien weer gewoon doen zal de rest dat ook eerder doen.

Twijfelt u? Spanningsverschillen zijn behoorlijk goed te meten en dit kunt u zelf.

Een ander fenomeen zijn **Aardstralen**.

Aardstralen zijn wetenschappelijk nooit aangetoond. Toch weten veel veehouders dat koeien, en vooral ook paarden, vaak voorkeuren hadden voor bepaalde plekken in het weiland om te gaan liggen. En dat had niet altijd met een droger plek te maken.

Ook de ervaringen van veehouders die met (bron) correctoren

aan de slag zijn gegaan. De meesten ervaren duidelijke verbeteringen. Dat kan er toch op wijzen dat er plekken zijn waar dieren, maar soms ook mensen, iets voelen waardoor ze niet graag op die plek verblijven.

Bij de koeien worden vaak verhoogde celgetallen gezien zonder dat ziekteverwekkers worden gedetecteerd in kwartiermelkmonsters.

Dus het afweersysteem van de koe zit om een of andere reden in verhoogde alarmfase !?!

Ook zou een verminderde drinkwateropname kunnen worden vastgesteld wanneer er aardstraling door de drinkbakken loopt. Je ziet soms dat een deel van de stal minder gebruikt wordt dan andere delen. En soms niet eens altijd. Of dat het na hevige regenval in de stal veel slechter gaat, omdat de wateraders grote hoeveelheden water transporteren. Waarom gebeurt dit?

Ondergrondse wateraders of ondoorlatende grond of versteende lagen of breuken in de lagen zouden ervoor zorgen dat de aardstralen niet weg kunnen of een bepaalde route nemen en daardoor door mens en dier gevoeld worden en als erg onprettig ervaren wordt.

Ook hier: Twijfelt u? Ook hier zijn mensen die zich hierin gespecialiseerd hebben.

Oorzaken van tegenvallende resultaten moeten zo veel mogelijk uitgesloten worden.

Maart 2020:

Verse lucht!

Van stilstaand water, bijvoorbeeld in vijvers, poelen en slootjes, is bekend dat vuil, bacteriën en ziektekiemen daar makkelijk in kunnen overleven. Dat is meestal wel goed te zien.

Het worden vaak “stinkslootjes”.

Drinkwaterbakken hebben hetzelfde en moeten daarom ook goed doorstromen en / of regelmatig worden ververst, dat is bekend.

Maar ook **stilstaande lucht** is slecht! Dat zie je niet en we raken aan de (stal)geur gewend.

En dus valt het niet op. Zie ook Tip over ventilatie Augustus 2011.

Vooraf de hoogproductieve of niet fitte koeien hebben daar veel last van.

Koeien die veel melk moeten produceren hebben ook veel zuurstof nodig.

Zorg altijd voor bewegende lucht in de stal!

Ook in de robotruimte of melkstal is frisse lucht een plezier voor koe en mens.

Ventilatoren minimaal op laagste stand aan, gordijnen aan de, of een, zijkant van de stal toch meer en eerder open!

Bedenk hoe in de stal, ook in de winterperiode wanneer het niet eens warm is, toch verzadigde lucht vervangen kan worden door frisse lucht!

November 2018:

Daglicht in de stal:

In de natuur werden de koeien in de zomer gedekt en kalften weer in het voorjaar af, wanneer het beste gras e.d. voor de melkproductie van de koeien en de groei van het nieuwe kalf beschikbaar was.

Daar is de koe op ingesteld, zo is ze geëvolueerd.

Daarom is het nog steeds belangrijk dat we met uren stallicht, het lekkerste en vers voer, voor de melkgevende koeien in de stal jaarrond de **mei situatie** nabootsen.

Dus verlichting in de stal: voor de melkkoeien : ca 16 uren

daglicht, voor de droge koeien en hoogdrachtig jongvee is de wintersituatie, ca 8 – 12 uren daglicht voldoende.

Voor jongvee tot en met insemineren ook 16 uren daglicht, dat is heel goed voor de groei en vruchtbaarheid!

Bij goed stallicht kun je in de hele stal de krant lezen.

Mei 2018:

Koeborstel.

Een koeborstel is erg prettig voor de koe, maar waar hangt hij, is hij nog goed en werkt hij nog goed, en is hij voor alle koeien makkelijk bereikbaar, zonder doorgangen of zo te belemmeren?

Denk weer aan de dominante koe die alle ruimte opeist.

In Denemarken is bij wet verplicht: een koeborstel op 50 koeien..!

Juli 2015:

Hittestress.

Koeien maken zelf natriumbicarbonaat aan o.a. met speeksel en met herkauwen dus.

Zowel het aanmaken als herkauwen wordt minder bij het hete weer zoals deze week.

Ook snel ademhalen door het warme weer veroorzaakt dat de koe zelf minder bicarbonaat aanmaakt.

Vandaar dat extra toevoeging aan het rantsoen vooral bij warm weer heel erg nuttig is!!

En ook wat u ooit geleerd hebt over hoeveelheid drinkwater: dagen als vandaag drinken ze zo 30 – 50 liter meer!!

Is dat voor hen schoon en ruim (voldoende) beschikbaar ??

Augustus 2011:

Ventilatoren

Ook dit jaar met haar wisselende temperaturen en luchtvochtigheid laat weer zien dat goede ventilatie en zo veel mogelijk frisse lucht een absoluut vereiste is voor onze steeds meer producerende melkveestapel. Koeien hebben steeds meer frisse lucht nodig en bacteriën en virussen, ziekten dus, hebben er een hekel aan!

U mag niet te lang en teveel de kuil en of mest ruiken en let op dode hoeken!

Let bij een goed ventilatieplan op de meest voorkomende windrichting en of er belemmerende factoren als bijgebouwen, bomen e.d. rond de stal aanwezig zijn.

Open zijwanden of soms zelfs open "kopskanten" moet voor voldoende inlaat zorgen.

Ventilatoren verplaatsen alleen lucht, dus laat ze schone buitenlucht aantrekken en een circulerende windstroom in uw stal creëren.

Graag zien wij een (baan) richting de VMS blazen, dit omdat het dan gelijk in de wachtruimte en robotruimte frisser en prettiger voor de koe is, èn omdat vliegen juist een hekel aan wind hebben.

De andere richting hangt af van de breedte en inrichting van de stal.

Afhankelijk van de inhoud van de stal mogen ze bijna altijd zacht of harder aanstaan!

Stilstaand water, maar ook stilstaande lucht is muf en kan makkelijker bacteriën vasthouden

Tocht is ongezond, (beetje) wind is gezond!

Juni 2011:

Tip bij bouwplannen

Hebt u bouw- of verbouwplannen?

Denk eens aan het volgende rijtje:

Ik heb in 3 minuten, of één persoon kan(!):

- een pas afgekalfde koe in de VMS
- een kreupele koe in de behandelbox
- een te behandelen koe gesepareerd
- een af te voeren koe gesepareerd
- een (droge) koe verhuisd
- een koe van (productie) groep gewisseld
- een kalf verhuisd
- een pink verhuisd

In mijn (nieuwe) looproute zie ik 3 keer per dag:

- het melkvee
- de droge koeien
- pas afgekalften
- jongvee
- kalveren
- de sensoren van de voervijzels

Verder o.a.:

- Mijn koeien hoeven nog minimaal korte bochten in de stal en rond de VMS te maken en te draaien op hun klauwen. (Ook belangrijk bij de droge koeien?)
Als het echt niet anders kan is het zeer te overwegen om op deze plekken, vooral bij droge koeien, rubber op de roosters te leggen!
- Ik heb korte afstanden en kan makkelijk met melkimmers lopen.

En misschien hebt u voor uzelf nog wel meer wensen, succes!

Januari 2020:

Glad vreetgedeelte voor voerhek.

Wanneer de vreetplek voor het voerhek mooi glad is kunt u het voer makkelijker aanschuiven, en makkelijk de voerresten schoon opruimen. Dat werkt veel plezieriger.

En de koeien vreten het voer ook schoner op.

Ruwe vloeren voor het voerhek zijn moeilijker schoon te houden, en daar verschuilen ook veel meer schimmels en bacteriën in.

Dat betekent minder smakelijk vreten, het stinkt soms gewoon.

De neus van de koe zit, niet toevallig, heel dicht bij de bek, en het gevolg is logischerwijs minder voeropname.

En bij de voeropname krijgt ze dan ook makkelijk wat schimmels, ziektekiemen en besmettingen binnen.

Een ruw vreetplek is behalve voor de voeropname, en dus melkproductie ook slecht voor de weerstand van de koe.

Dus investeren in glad vreetgedeelte is goed voor koe en boer!